

Nieuwe regeling buitengerechtelijke kosten

M.K.M. ENDERINK EN
A. AL MANSOURI*

Procederen kan dusdanige financiële risico's met zich meebrengen dat sommige partijen een geschil niet aanhangig maken indien zij de kosten niet kunnen inschatten. Vanuit de rechtspraak bestaat behoefte aan meer rechtszekerheid over de (hoogte van de) toekenning van buitengerechtelijke kosten. Om dit te bereiken zijn verschillende adviezen en wettelijke regelingen geschreven, waaronder het rapport *BGK-Integraal 2013*. Het rapport *BGK-Integraal 2013* is hier slechts gedeeltelijk in geslaagd. In het onderstaande artikel leggen wij uit waarom.

1. Inleiding

Met het per 1 november 2013 ingevoerde rapport *BGK-Integraal 2013*, geschreven door een werkgroep van rechters en juridisch ondersteunend personeel¹ (hierna: 'de werkgroep'), willen de schrijvers de rechtszekerheid bevorderen. Dit willen de schrijvers bereiken door informatie en aanbevelingen te geven ter bevordering van een zo uniform mogelijke beoordeling van gevorderde buitengerechtelijke kosten. De optimisten die uitgingen van een uniforme toepassing door verschillende rechterlijke instanties zullen teleurgesteld zijn. Uit de onderstaande bespreking volgt dat in enkele gevallen het rapport juist vele vragen oproept. Tevens kunnen naar aanleiding van een recent arrest van de Hoge Raad vraagtekens worden gezet bij de waarde die rechterlijke instanties hechten aan het rapport. Eerst bespreken wij de omstandigheid dat zowel het rapport *Voorwerk II* als het rapport *BGK-Integraal 2013* gelijktijdig gelden. Wij richten ons daarbij op veranderingen met betrekking tot de toekenning van buitengerechtelijke kosten door de situatie voor en na de invoering van het rapport *BGK-Integraal 2013* te vergelijken. Verder bespreken wij de structuur van het rapport *BGK-Integraal 2013*, de veertiendagenbrief, het verschieten van kleur, de matigingsbevoegdheid van de rechter en de dubbele redelijkheidstoets.

2. Stand van zaken buitengerechtelijke kosten

2.1. Voorgeschiedenis

De directe voorganger van het rapport *BGK-Integraal 2013* is het rapport *Voorwerk II* uit 2000. In 2012 heeft de wetgever de buitengerechtelijke kosten verder uitgewerkt in de Wet normering van de vergoeding voor

kosten ter verkrijging van voldoening buiten rechte (WIK²) en het Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten (Besluit BIK³). De WIK en het Besluit BIK regelen echter niet alle situaties genoemd in het rapport *Voorwerk II*. Voor uit overeenkomsten voortvloeiende geldvorderingen staat na de invoering van de WIK en het Besluit BIK grotendeels vast wanneer de buitengerechtelijke kosten zijn verschuldigd, evenals de hoogte daarvan. Het rapport *BGK-Integraal 2013* sluit dan ook voor uit overeenkomsten voortvloeiende geldvorderingen overwegend aan bij hetgeen in de WIK en het Besluit BIK is geregeld.

2.2. Verschillen ten opzichte van het rapport *Voorwerk II*

Sinds de invoering van het Besluit BIK bestaan twee stelsels voor vergoeding van buitengerechtelijke kosten naast elkaar: het basisstelsel volgens het rapport *Voorwerk II*⁴ en het stelsel dat geldt voor de gevallen die in het Besluit BIK worden genoemd. De vergoeding onder het basisstelsel is op twee manieren begrensd. Ten

* Mr. M.K.M. (Marlies) Enderink en mr. A. (Aziz) al Mansouri zijn advocaat bij CMS Utrecht.

1. De werkgroep consulteerde tevens (incasso)advocaten, gerechtsdeurwaarders, incassobureaus en (consumenten)organisaties.

2. *Stb.* 2012, 140.

3. *Stb.* 2012, 141.

4. Het rapport *Voorwerk II* bevat een zevental aanbevelingen. Voor een overzicht hiervan zie rapport *Voorwerk II* onder punt 17.

eerste is de dubbele redelijkheidstoets⁵ van toepassing. Ten tweede geldt dat de buitengerechtelijke kosten 'van kleur verschieten' als het tot een procedure komt. Indien een geschil tot een procedure leidt, zullen buitengerechtelijke incassokosten onder het basisstelsel vrijwel niet worden vergoed. Wij schrijven hieronder meer over het verschieten van kleur van de buitengerechtelijke kosten. Onder het basisstelsel zijn voor vergoeding van buitengerechtelijke incassokosten, indien zij niet van kleur verschieten, meerdere omvangrijke buitengerechtelijke incassowerkzaamheden vereist om voor een vergoeding daarvan in aanmerking te komen.

Het rapport *BGK-Integraal 2013*⁶ volgt de WIK en het Besluit BIK en is een nadere uitwerking van de laatstgenoemde rapporten. Voor de consument-schuldenaar betekent dit dat hij sinds de invoering van het rapport *BGK-Integraal 2013* kan worden veroordeeld tot betaling van zowel de buitengerechtelijke kosten als de proceskosten. De buitengerechtelijke kosten verschieten dus niet van kleur. In vergelijking met het rapport *Voorwerk II* zullen buitengerechtelijke incassokosten vaker voor vergoeding in aanmerking komen, mede omdat hiervoor slechts één aanmaningsbrief is vereist.⁷ Het verschuldigde bedrag berekend op grond van de staffel van het Besluit BIK is echter wel lager in vergelijking met het tarief van het rapport *Voorwerk II*. Daartegenover staat dat de consument-schuldenaar sneller buitengerechtelijke kosten verschuldigd is. Verder bepleit de werkgroep voor afschaffing van de dubbele redelijkheidstoets indien de vergoeding van buitengerechtelijke kosten wordt berekend volgens het Besluit BIK, een aanbeveling die in de (incasso)praktijk navolging lijkt te vinden. Het rapport *BGK-Integraal 2013* is qua opzet overigens breder dan het rapport *Voorwerk II*.⁸

Samenvattend, het overgrote deel van de aanbevelingen in het rapport *Voorwerk II* is overgenomen in het rapport *BGK-Integraal 2013*. De grootste verschillen hebben betrekking op het verschieten van kleur, het toepasselijke tarief en de dubbele redelijkheidstoets. De verschillen hebben veel invloed op de vraag of, en zo ja hoeveel, buitengerechtelijke kosten voor vergoeding in aanmerking komen. Het feit dat beide stelsels naast elkaar bestaan, maakt het vinden, en dus inschatten,

van het toepasselijke tarief voor de buitengerechtelijke kosten nodeloos ingewikkeld.

3. Structuur van het rapport *BGK-Integraal 2013*

Het rapport *BGK-Integraal 2013* geeft een overzicht van de verschillende vorderingen en de daarop toepasselijke regels in paragraaf VII.1. Onderscheid wordt gemaakt tussen de schuldenaar-consument en de schuldenaar-ondernemer.⁹ De omvangrijkste subgroepen binnen beide rubrieken zijn (i) de verbintenis uit overeenkomst en (ii) de verbintenis die niet voortvloeit uit een overeenkomst.

3.1. Tarief bij de schuldenaar-consument

Indien sprake is van een uit overeenkomst voortvloeiende verbintenis tot betaling van een geldsom door een schuldenaar-consument dient het Besluit BIK te worden toegepast bij de berekening van de buitengerechtelijke kosten.¹⁰ Hogere kosten komen niet in aanmerking voor volledige vergoeding.¹¹ Bij vorderingen die niet voortvloeien uit een overeenkomst of vorderingen van onbepaalde waarde moet het rapport *BGK-Integraal 2013* worden geraadpleegd.¹² De werkgroep adviseert in beide gevallen de staffel van het Besluit BIK te volgen ter voorkoming van onduidelijkheid.¹³ Hogere kosten kunnen in aanmerking komen mits de schuldeiser gemotiveerd stelt, en bij betwisting bewijst, dat deze hogere kosten redelijk zijn geweest.¹⁴

3.2. Tarief bij de schuldenaar-ondernemer

Indien sprake is van een uit overeenkomst voortvloeiende verbintenis tot betaling van een geldsom door een schuldenaar-ondernemer kan zowel het Besluit BIK als het rapport *BGK-Integraal 2013* worden toegepast bij de berekening van het tarief.¹⁵ Zijn geen contractuele afspraken gemaakt ter zake van de vergoeding van buitengerechtelijke kosten, dan geldt de staffel uit het Besluit BIK.¹⁶ Zijn wel afspraken gemaakt, dan is het rapport *BGK-Integraal 2013* van toepassing.¹⁷ In dit laatste geval geldt in beginsel de contractuele bepaling met een eventuele matigingsbevoegdheid van de rechter.¹⁸ Indien de rechter gebruikmaakt van deze matigingsbevoegdheid zal hij het contractuele tarief in beginsel matigen tot een tarief in overeenstemming met het Besluit BIK. Het rapport *BGK-Integraal 2013*

5. De dubbele redelijkheidstoets bestaat uit de vraag of de kosten in redelijkheid zijn gemaakt (eerste redelijkheidstoets) en naar hun aard en omvang redelijk zijn (tweede redelijkheidstoets). Wat redelijk is, is afhankelijk van omstandigheden en dit wordt door de rechter beoordeeld.

6. Het rapport *BGK-Integraal 2013* telt een tiental aanbevelingen. De aanbevelingen worden niet als zodanig aangeduid of genummerd. Hoewel hoofdstuk VI als titel 'Aanbevelingen' heeft, zijn de daadwerkelijke aanbevelingen te vinden in hoofdstuk III.

7. HR 13 juni 2014, ECLI:NL:HR:2014:1406, r.o. 4.

8. Het rapport *Voorwerk II* beschreef de vergoeding van buitengerechtelijke kosten relatief algemeen. Het rapport *BGK-Integraal 2013* gaat daarentegen in op de verschillende regels over vergoeding op het gebied van onder meer de CMR, het Weens Koopverdrag en intellectuele eigendom.

9. *BGK-Integraal 2013*, par. VII.2, p. 68.

10. *BGK-Integraal 2013*, par. VII.2, p. 68.

11. *BGK-Integraal 2013*, par. III.4.1.1, p. 21.

12. *BGK-Integraal 2013*, par. VII.2, p. 68; *BGK-Integraal 2013*, par. III.4.1.2. Indien er contractueel een vergoeding is afgesproken, geldt in beginsel deze bepaling. Is er geen contractuele bepaling, dan is de dubbele redelijkheidstoets van toepassing.

13. *BGK-Integraal 2013*, par. III.4.1.2, p. 21.

14. *BGK-Integraal 2013*, par. III.4.1.3, p. 21.

15. *BGK-Integraal 2013*, par. VII.2, p. 68.

16. *BGK-Integraal 2013*, par. III.4.2.1, p. 21.

17. *BGK-Integraal 2013*, par. VII.2, p. 68.

18. *BGK-Integraal 2013*, par. III.4.2.2, p. 22.

volgt hiermee het rapport *Voorwerk II*, alsmede de jurisprudentie en de literatuur. Is er geen overeenkomst of is er sprake van een vordering van onbepaalde waarde, dan is het rapport *BGK-Integraal 2013* van toepassing. Bij afwezigheid van een overeenkomst dient de dubbele redelijkheidstoets te worden toegepast. Bij een vordering van onbepaalde waarde uit overeenkomst geldt de contractuele bepaling.¹⁹ Echter, ook hier adviseert de werkgroep van rechters om de berekening van het Besluit BIK toe te passen.²⁰ Opnieuw geldt dat hogere kosten in aanmerking kunnen komen voor vergoeding mits de schuldeiser gemotiveerd stelt, en bij betwisting bewijst, dat deze hogere kosten redelijk zijn geweest.²¹

3.3. Afwijkende vergoedingssystemen

De diversiteit aan regels betekent dat de rechtspraktijk continu rekening moet houden met afwijkende vergoedingssystemen. Voor een schuldenaar-consument in combinatie met een vordering van onbepaalde waarde geldt bijvoorbeeld een ander vergoedingssysteem dan voor een schuldenaar-consument met een uit een overeenkomst voortvloeiende verbintenis tot betaling van een geldsom. De afwijkende vergoedingssystemen gelden ook bij een geschil tussen dezelfde partijen met meer dan één vordering, zoals een geldvordering en een vordering tot nakoming van de verbintenis. Hoe de vergoeding dan precies moet worden berekend, is nog onduidelijk, wat weer afbreuk doet aan de rechtszekerheid.

4. Veertiendagenbrief

De aanbeveling die in de praktijk het meest van belang is – en tot voor kort voor de meeste verwarring leidde – betreft de zogenoemde ‘veertiendagenbrief’. Uit artikel 6:96 lid 6 BW volgt dat de buitengerechtelijke kosten slechts voor vergoeding in aanmerking komen indien de schuldenaar door de schuldeiser is aangemaand. Uit het rapport *BGK-Integraal 2013* volgt dat de aanmaning ook digitaal mag; de vorm is niet relevant zolang deze de schuldenaar bereikt. Dit lijkt op een versoepeling van de eisen. Verwarrend vinden wij dan ook dat volgens de werkgroep een enkele aanmaning geen recht geeft op vergoeding. Er zou minimaal twee keer moeten worden aangemaand en in de toekomst zouden ook schikkingsonderhandelingen verplicht moeten zijn. Hier is geen grondslag voor te vinden in artikel 6:96 lid 6 BW of in de parlementaire geschiedenis. Wij onderschrijven dit voorstel van de werkgroep niet. Tevens dient te worden opgemerkt dat enkel bij de

subgroep ‘schuldenaar-consument – uit overeenkomst voortvloeiende verbintenis’ als vereiste voor de verschuldigdheid van de buitengerechtelijke kosten ‘minimaal één extra incassohandeling’ staat.²² Hieruit kan worden opgemaakt dat enkel het versturen van de veertiendagenbrief in overige categorieën ook volgens het rapport *BGK-Integraal 2013* voldoende is.

Tegenstrijdigheid leidt tot rechtsonzekerheid. De onduidelijkheid over de veertiendagenbrief was aanleiding voor Rechtbank Gelderland voor het stellen van een prejudiciële vraag over de uitleg van de veertiendagenbrief aan de Hoge Raad.²³ In lijn met de eerdere uitspraak van Hof Arnhem-Leeuwarden²⁴ oordeelde de Hoge Raad op 13 juni jl.:

‘dat artikel 6:96 lid 6 BW aldus moet worden uitgelegd dat, indien de schuldeiser in redelijkheid tot het verrichten van incassohandelingen is overgegaan en de daarin genoemde veertiendagenbrief aan de consument-schuldenaar heeft gestuurd, bij uitblijven van de betaling binnen de termijn van veertien dagen de in het Besluit genormeerde vergoeding voor buitengerechtelijke incassohandelingen door de consument-schuldenaar verschuldigd wordt, zonder dat de schuldeiser gehouden is daartoe nog nadere incassohandelingen te verrichten’.²⁵

Positief aan dit arrest is dat het duidelijk maakt dat een enkele aanmaningsbrief voldoende is. Het negatieve is dat het de belofte van rechters om de aanbevelingen van de werkgroep te volgen, ondermijnt. Vanzelfsprekend is de Hoge Raad niet gebonden aan de aanbevelingen van de werkgroep voor zover zij niet verwijzen naar recht in de zin van artikel 79 Wet RO. De rechters spraken onderling af om de aanbevelingen te volgen en deze afspraak blijft bij deze eerste toets van de Hoge Raad niet overeind. Impliciet tast dit (deels) de autoriteit van het rapport *BGK-Integraal 2013* aan en is het afwachten of andere feitenrechters de overige aanbevelingen zullen blijven volgen. Het rapport *BGK-Integraal 2013* zal de kans op diffuse beslissingen over de toewijzing van de buitengerechtelijke kosten dan ook niet (geheel) wegnemen.

5. Verschieten van kleur

Verschieten van kleur speelt een rol indien een geschil tot een procedure komt. De vergoeding van buitengerechtelijke incassokosten wordt dan geacht onder de

19. *BGK-Integraal 2013*, par. III.4.2.3, p. 22.

20. *BGK-Integraal 2013*, par. III.4.2.3, p. 22.

21. *BGK-Integraal 2013*, par. III.4.2.3, p. 22.

22. *BGK-Integraal 2013*, par. VII.1, p. 66-67.

23. Rb. Gelderland 23 oktober 2013, ECLI:NL:RBGEL:2013:4081.

24. Hof Arnhem-Leeuwarden 17 september 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:6760, r.o. 3.6. Volgens het hof zou het tegendeel, dat wel een nadere incassohandeling vereist zou zijn, eventueel kunnen blijken uit enkele opmerkingen van de Minister van Veiligheid en Justitie. Daarbij dient volgens het hof wel te worden opgemerkt dat de uittalingen ‘terloops [zijn] gedaan, weinig expliciet [zijn] en eventueel ook in een andere zin [zijn] te lezen’. Het betreft in het bijzonder de uittaling: ‘daarna moet een schuldeiser toch enige incassohandelingen verrichten om aanspraak te kunnen maken op incassokosten’. Het tegendeel zou blijken uit de verklaringen: ‘aan [de schuldenaar] wordt een termijn van 14 dagen geboden om de vordering alsnog te voldoen (...) Daarna zal hij de incassokosten moeten betalen’ en ‘Als de schuldenaar een consument is, heeft een schuldeiser recht op een vergoeding van incassokosten indien hij de schuldenaar heeft aangemaand in de zin van artikel 6:96 lid 5 BW en betaling vervolgens is uitgebleven’.

25. HR 13 juni 2014, ECLI:NL:HR:2014:1406, r.o. 4.

proceskostenveroordeling te vallen. Kosten van een ingebrekestelling vallen onder buitengerechtelijke incassokosten waardoor zij niet apart vergoed worden. De vergoeding van buitengerechtelijke incassokosten gaat als het ware verloren in het liquidatietarief van de proceskostenvergoeding. Het rapport *BGK-Integraal 2013* wijkt af van artikel 6:96 lid 5 BW door te adviseren dat wanneer de schuldenaar geen consument is, en tevens geen sprake is van een incassobeding, het verschieten van kleur niet dient te worden toegepast.²⁶ De buitengerechtelijke incassokosten verschieten wel van kleur bij incassobedingen en bij vorderingen die niet voortvloeien uit een overeenkomst. Na invoering van het rapport *BGK-Integraal 2013* worden de kosten van ingebrekestelling dus al vergoed nadat één aanmaningsbrief is verstuurd. Dit is een groot verschil met de praktijk onder het rapport *Voorwerk II* zoals hierboven beschreven. De vaststelling van de omvang van buitengerechtelijke kosten is echter moeilijk omdat van consensus over het onderscheid tussen proceskosten en buitengerechtelijke kosten geen sprake is. Noch de wetgever, noch de verschillende adviezen en rapporten hebben duidelijkheid geboden over het exacte verschil tussen de buitengerechtelijke kosten en de proceskosten.

6. Matigingsmogelijkheid en dubbele redelijkheidstoets

Professionele contractspartijen kunnen niet zonder meer uitgaan van hetgeen in de overeenkomst is afgesproken. De rechter heeft immers op grond van artikel 242 Rv de bevoegdheid om de bedongen buitengerechtelijke kostenvergoeding te matigen indien hij de vergoeding onredelijk acht. De bepalingen van het Besluit BIK sluiten de matigingsmogelijkheid voor de rechter uit.²⁷ Het rapport *BGK-Integraal 2013* sluit zich hier deels bij aan door de matigingsmogelijkheid bij de tweede redelijkheidstoetsing te ontnemen indien deze niet hoger is dan de staffel.²⁸ In andere gevallen kan een rechter een contractueel geregelde vergoeding matigen of verhogen tot de staffel.²⁹ Kortom, de staffel dient als redelijk te worden beschouwd. De matigingsbevoegdheid voortvloeiend uit het rapport *Voorwerk II* heeft veel kritiek vanuit de literatuur opgeleverd.³⁰ Naar onze mening heeft het rapport *BGK-Integraal 2013* op dit vlak weinig verbeterd. Rechters passen de matigingsbevoegdheid toe bij zowel contracten zonder

boetebeding als contracten met boetebeding.³¹ Dit strookt niet met het principe van contractsvrijheid. De verdeeldheid binnen de rechterlijke macht omtrent de matigingsbevoegdheid blijkt uit de verschillende opvattingen binnen de zittende magistratuur. De matigingsbevoegdheid wordt door Rechtbank Amsterdam conform het rapport *Voorwerk II* nageleefd, terwijl Hof Amsterdam de contractsvrijheid van partijen meer respecteert.³² Ook bij de matigingsbevoegdheid zien we dus een diffuus beeld bij rechterlijke beslissingen. Het rapport *BGK-Integraal 2013* heeft zich voornamelijk aangesloten bij de bestaande regels en derhalve niet voor veel meer rechtszekerheid gezorgd.

De werkgroep pleit in het rapport *BGK-Integraal 2013* voor afschaffing van de dubbele redelijkheidstoets indien het Besluit BIK van toepassing is op de berekening van het tarief.³³ Volgens de werkgroep heeft de wetgever al besloten wat er onder redelijke kosten moet worden verstaan en is er geen rechterlijke toets meer nodig. Bij overige vorderingen kan de tweede redelijkheidstoets nog wel worden toegepast.³⁴ Of rechters de dubbele redelijkheidstoets daadwerkelijk niet meer zullen toepassen, moet nog blijken. De Hoge Raad meent immers dat de aanbevelingen geen recht zijn.³⁵ Het verdient echter wel de opmerking dat de toepasbare staffel van het rapport *Voorwerk II* deel uitmaakt van dit rapport. Het rapport *BGK-Integraal 2013* verwijst daarentegen naar de staffel van het Besluit BIK dat wel recht is in de zin van artikel 79 Wet RO. De werkgroep beveelt aan om ook voor de gevallen die niet onder het Besluit BIK vallen toch aansluiting te zoeken bij het Besluit BIK. Indien rechters deze aanbeveling opvolgen, zal de tweede redelijkheidstoets niet langer worden toegepast. Wij verwachten dan ook verschillende resultaten afhankelijk van de rechterlijke instantie waar de procedure aanhangig is. Dit ondermijnt helaas de autoriteit van het rapport *BGK-Integraal 2013*.

De dubbele redelijkheidstoets blijft van belang, bijvoorbeeld bij incassokosten voortvloeiend uit duurovereenkomsten waar periodieke betaling is overeengekomen (bijvoorbeeld huurovereenkomsten). De grondslag voor de berekening van het forfaitaire bedrag dat voortvloeit uit het Besluit BIK is onduidelijk. Het is óf iedere termijn afzonderlijk, óf de totale achterstallige huursom. Uit het rapport *BGK-Integraal 2013* volgt tevens niet wat de gevolgen voor de toekenning van

26. *BGK-Integraal 2013*, par. VII.1, p. 66-67.

27. *BGK-Integraal 2013*, par. II.3.1, p. 9.

28. *BGK-Integraal 2013*, par. III.9.2, p. 24.

29. *BGK-Integraal 2013*, par. III.9.4; *BGK-Integraal 2013*, par. III.6, p. 22-23.

30. P.C. Knijp, 'Rapport over buitengerechtelijke kosten nog niet goed', *Adv.bl.* 2000, afl. 23, p. 223-225; S.M.A.M. Venhuizen, 'De incassokosten volgens het gewijzigde rapport voor-werk', *Executief* 2000/10, p. 217-218.

31. Zie o.a. Hof 's-Hertogenbosch 6 september 2001, ECLI:NL:GHSHE:2001:AF0472; Rb. Rotterdam 9 december 2009, ECLI:NL:RBROT:2009:BL1019; Rb. Haarlem 25 februari 2009, ECLI:NL:RBHAA:2009:BI2804.

32. Rb. Amsterdam 3 juli 2002, ECLI:NL:RBAMS:2002:AE4987; Hof Amsterdam 26 februari 2004, *Prg.* 2004/6215.

33. *BGK-Integraal 2013*, par. II.3.1, p. 9.

34. *BGK-Integraal 2013*, par. III.4.1.3, p. 21; *BGK-Integraal 2013*, par. III.4.2.4, p. 22.

35. HR 27 april 2012, ECLI:NL:HR:2012:BV6690. De Hoge Raad oordeelde: 'aanbeveling II van Rapport *Voorwerk II* – welk rapport geen recht bevat in de zin van artikel 79 RO – [de] rechter niet bindt en ontslaat hem dan ook niet van de beoordeling van de redelijkheid van het op basis van die aanbeveling forfaitair berekende bedrag in het licht van de gegeven omstandigheden'.

buitengerechtelijke kosten zijn indien een latere vordering wel tijdig (binnen veertien dagen) wordt betaald.³⁶ Verdedigbaar is dat het recht op vergoeding van buitengerechtelijke kosten voor vorderingen die niet binnen veertien dagen na aanmaning zijn betaald, blijft bestaan. Dit recht bestond immers al. Het recht op vergoeding van bijkomende kosten zou vervallen, omdat deze vordering binnen veertien dagen na aanmaning is betaald en derhalve niet zelfstandig in aanmerking komt voor vergoeding. Helaas staat hierover niets in het rapport *BGK-Integraal 2013*. De werkgroep heeft geen aanbevelingen gedaan omtrent de cumulatie van vorderingen betreffende de buitengerechtelijke kosten bij duurovereenkomsten. De schuldeiser dient de incassokosten zoveel mogelijk te beperken.³⁷ Dit kan onder andere door de incassohandelingen te combineren, bijvoorbeeld tweemaandelijks aanmaningen in plaats van maandelijks. Indien de schuldeiser weet of behoort te weten dat een verdere aanmaning geen toegevoegde waarde heeft, is het niet redelijk om de kosten van verdere aanmaningen te vergoeden. Rechtbank Zeeland-West-Brabant hanteert de volgende eis: 'het moet redelijk zijn kosten voor buitengerechtelijke handelingen te (blijven) maken'.³⁸

Die redelijkheid hangt volgens ons af van de vraag of de schuldeiser meer dan één aanmaning moet sturen. Volstaat een enkele aanmaning, dan krijgt de schuldeiser slechts één aanmaning vergoed. Een tweede zou onredelijk zijn en niet voor vergoeding in aanmerking komen. Dit principe zou ook moeten gelden als de schuldeiser na de eerste aanmaning begrijpt dat een tweede aanmaning hem niets zal opleveren. Betaalt de schuldenaar pas na twee of meer aanmaningen, dan dienen ook deze meerdere aanmaningen te worden vergoed.

7. Vooruitblik en aanbeveling

Uit het bovenstaande volgt dat er nog een lange weg is te gaan voordat uniformiteit bij de toekenning van buitengerechtelijke kosten is bereikt. De rechtspraak moet het vooralsnog doen met (niet bindende) adviezen vanuit de rechterlijke macht die voornamelijk reageren op wat in de praktijk al gaande is. Een goed alternatief zou kunnen zijn dat de wetgever kritiek verzamelt en beoordeelt van alle deelnemers aan de civiele procespraktijk over de bestaande wijze waarop de vergoeding van buitengerechtelijke kosten vastgesteld wordt. De conclusie die uit deze kritiek voortvloeit, dient de wetgever vervolgens uit te werken in een heldere wetgeving.

Wij stellen dus een actieve houding van de wetgever voor om tot een uniforme bindende regeling van de buitengerechtelijke kosten toe te komen. Dit in tegenstelling tot de huidige reactionaire adviezen op het ni-

veau van commissies en werkgroepen, die voornamelijk vanuit de rechterlijke macht geïnitieerd worden.

8. Conclusie

Het rapport *BGK-Integraal 2013* biedt procederende partijen nog niet de rechtszekerheid die zij nodig hebben om de financiële risico's van een procedure op eenvoudige wijze inzichtelijk te maken. Het rapport *BGK-Integraal 2013* lijkt meer duidelijkheid te bieden. Nader onderzoek laat echter zien dat het vinden van de toepasselijke regels complex is. Het aantal regels is alleen maar toegenomen. Het blijft dan ook moeilijk met zekerheid een inschatting te maken van de (hoogte van de) toekenning van buitengerechtelijke kosten. Voorts is de discrepantie in de beslissingen van verschillende rechterlijke instanties niet opgelost.

Meer regels dragen niet bij aan uniformiteit en dus rechtszekerheid. De werkgroep van het rapport *BGK-Integraal 2013* had te maken met de complexiteit van de voorgaande regelingen. Toch had de werkgroep aanbevelingen kunnen schrijven voor rechters hoe de overlappende categorieën van regels toe te passen, door bijvoorbeeld een hiërarchie vast te stellen. Maar die kans heeft zij laten lopen. Daarom blijft het voor de praktijkjurist een speurtocht en deels (afhankelijk van de rechterlijke instantie) een gok om te bepalen welke categorie van buitengerechtelijke kosten in een voorliggend geval van toepassing is. Wij kijken uit naar het volgende rapport over buitengerechtelijke kosten dat over een paar jaar ongetwijfeld zal verschijnen.

36. Ter illustratie: A heeft een vordering op B van € 1000 hetgeen niet binnen veertien dagen na aanmaning is betaald. De latere vordering ex € 500 wordt tevens niet betaald op de afgesproken datum, maar wel binnen de veertien dagen na aanmaning. Wat is nu de grondslag voor de berekening van de vergoeding van de buitengerechtelijke kosten: € 1500, € 1000 of helemaal niets? Het rapport *BGK-Integraal 2013* geeft hierop geen antwoord.

37. Artikel 6:96 lid 7 BW jo. artikel 6:101 BW.

38. Rb. Zeeland-West-Brabant 6 november 2013, ECLI: NL:RBZWB:2013:9006, r.o. 3.6.